

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMNÍHO PROJEKTU FAKULTA ARCHITEKTURY /ČVUT/ PRAHA

Název diplomové práce: Veřejná prostranství historického centra Prahy

Diplomant: Bc. Barbora Nadějová

Vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Jan Sedlák

Akademický rok 2019/2020 letní semestr

1/ ZADÁNÍ

Předmětem diplomové práce je vytvoření urbanistického konceptu koordinovaných úprav hlavních městských prostorů historického centra Prahy. Detailně řeší vybrané prostory v rámci vymezeného území. Definuje, čím se tyto prostory vyznačují a určuje jejich specifickou roli v rámci celku. Vybraným prostorům navrhuje konkrétní řešení úprav. Řešené území je vymezeno ulicemi Na Příkopě, Hyberskou, Washingtonovou a Václavským náměstím.

2/ PODKLADY

Rozsáhlé podklady jsou uvedeny v analytické části práce, která zahrnuje historii, charakteristiku území, urbanismus, analýzu, rešerše a východiska.

3/ CHARAKTERISTIKA TÉMATU A MÍSTA

Diplomantka si pro svoji práci velice složité zadání. Jedná se o zhodnocení stávajících veřejných prostranství Nového Města a doporučení určitých úprav, které by je přizpůsobily současným potřebám. Jak se říká, *místo určuje děj a dějiny* Nového Města jsou velice bohaté a do současnosti vytvořily stabilizovaný, historický rámec, který se nedá výraznějším způsobem měnit. Může dojít pouze k citlivému doplnění a úpravám, které by ještě více vyzdvihly historickou hodnotu této části Prahy. Většina předešlých úprav se týkala především dopravních řešení této části s výjimkou stavební činnosti po obvodě bývalých hradeb, jako je například přístavba Hlavního nádraží, Národní shromáždění a parkovací objekt mezi nimi. Mnoha dopravními podobami prošlo Václavské náměstí, včetně řešení veřejné zeleně. Diplomantka se úpravami a možným doplněním věnuje části Dolního Nového Města, kde je patrně největší prostor pro citlivé změny.

4/ URBANISMUS

Základem dobrého urbanistického řešení stabilizované, historické části by měla být dobře vyřešená doprava, od veřejné a soukromé až po cyklotrasy a pěší provoz. V případě centra Prahy je vždy velkou otázkou kam a jak moc pustit automobilovou dopravu. Existují dva extrémní názory, dovolit jí skoro všude, protože tak to motorizovaná doba vyžaduje nebo jí omezit na minimum a dopravu v centru řešit MHD. Rozumné řešení je kompromis mezi těmito dvěma postoji, ve kterém by ale

měla mít prioritu veřejná doprava s pomocí tramvají a metra. Automobilová doprava by měla být řešena úměrně k tomu, jaká je možnost parkování v centru.

V předložené práci je kladen velký důraz na vedení stávajících i nových tramvajových tras. Jedná se o tichý a ekologický způsob dopravy, který se do centra hodí. V menším rozsahu je řešena automobilová doprava, její efektivní provoz, který by nezahltl řešené území a vyřešil dostatečné, potřebné parkování.

Diplomantka detailně řeší Václavské náměstí, Vrchlického sady, Senovážné náměstí a prostor před Prašnou bránou.

Václavské náměstí člení na tři části, kde spodní část je zcela pěší, klidová, střední část je rušnější s tramvajovou dopravou v ose náměstí a horní část, která je rušná s návazností na Magistrálu. Na konci dolní části rozumně probíhá tramvajová trasa v ose pěší trasy Na Příkopech. Otázkou je dopravní řešení pro auta v trase Vodičkova, Jindřišská. Bylo by patrně rozumné řešit průjezd v tomto směru, aby se nemusela složitě otáčet auta na konci Jindřišské ulice tak, jak se to děje dnes. Ve střední části je dobré, že oba směry tramvaje jsou vedeny uprostřed, společně s automobilovou dopravou a ne samostatně po obvodě tak, jak je to u odsouhlasené a realizované úpravy náměstí. Tímto způsobem vzniká větší a klidný prostor po obvodě bulváru, kterým ve skutečnosti Václavské náměstí je. V horní části náměstí je problematický přejezd tramvaje přes Magistrálu, ale jinak to patrně nelze vyřešit, pokud by nedošlo k náročnému mimoúrovňovému řešení, které by mimo jiné opět spojilo Národní muzeum s Václavským náměstím. Toto řešení je nerealizovatelné vzhledem k umístění stanice metra.

Západní část řešení Vrchlických sadů by záviselo na změně územního plánu, kde v současnosti je ZMK – zeleň městská a krajinná. Celé zelené území je pozůstatkem parku na hradbách, tak jak je to patrné na mapě z roku 1842. Po zrušení hradeb vznikly velkoryse řešené a zahradnický hodnotné Vrchlického sady, které byly dalšími úpravami zcela znehodnoceny. Jejich ucelená podoba je ještě patrná na mapě z roku 1944. Vrchlického sady se dotýkaly svojí západní částí až Václavského náměstí. Je velkou otázkou zda je vhodné tuto západní část řešit jako zastavěný a zpevněný městský prostor, když by bylo možné obnovit Vrchlického sady skoro v původní podobě, s výjimkou části zastavěné přístavbou nádraží. Celé zelené území obnovených Vrchlických sadů by mohly být protipólem vydlážděného Václavského náměstí.

Senovážné náměstí býval jeden ucelený městský prostor, který byl dodatečnou vestavbou zcela zrušen. Zůstaly tak pouze dva cípy tohoto náměstí, západní a východní. Ten východní je do jisté míry hotový včetně kašny. Je otázkou, zda ten východní je třeba řešit jako malý park. Zcela by měl být otevřen park okolo kostela sv. Jindřicha a sv. Kunhuty a tato západní část by měla sloužit jako kultivované parkoviště se vzrostlou zelení s možností podzemní garáže.

V případě prostoru před Prašnou bránou je dobré odstranění stávajících parkovacích stání a vytvoření kultivované vydlážděné plochy, která bude sloužit jako předprostor Obecního domu a divadla Hybernie.

5/ ARCHITEKTURA

Vzhledem k tomu, že se jedná o urbanistické zadání diplomové práce ve stabilizované historické lokalitě s minimální možností nové výstavby je architektonická část omezená na výdlažbu zpevněných ploch a městský mobiliář. Pouze v případě západní části Vrchlických sadů se počítá s novou výstavbou.

V dokumentaci jsou uvedeny různé vzory mozaikové výdlažby, která je typická pro historickou část centra Prahy. Otázkou je volba mobiliáře, který je svojí hrubostí nevhodný do památkové části Prahy. Jedná se především o nevzhledné lavičky, které na přiložené fotografii lidová tvořivost, s pomocí grafitti, vyhodnotila.

Problematický se zdá i nově navržený polyfunkční kulturní objekt v západní části Vrchlických sadů. Jak již bylo uvedeno v urbanistické části, Vrchlického sady by se neměly v žádném případě dále zastavovat. Pokud developerské lobby přinutí IPR ke změně územního plánu, tak by to měl být citlivě navržený objekt. Diplomantka se snažila velkorysou kolonádou a vstupním portikem s vysokým řádem zdůraznit kulturní funkci objektu, ale toto monumentální řešení není vhodné do dané lokality a nemělo by na sebe strhávat pozornost na úkor objektu stávající Opery.

6/ STAVEBNĚ TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

V rámci diplomního projektu není řešena konstrukční stránka objektů, protože se jedná o čistě urbanistické řešení dané lokality.

7/ DOPRAVA

U dopravního řešení je kladen velký důraz na vedení stávajících a nových tras tramvaje. Otázkou je vedení nové tramvajové trasy přes Vrchlického sady, naopak je dobré obnovení tramvaje na Václavském náměstí a Na Příkopech. Menší pozornost byla věnovaná automobilové dopravě a dopravě v klidu. Součástí předložené práce by bylo dobré dopravní řešení s vymezením jednosměrných a dvousměrných ulic a místa vhodná pro možné podzemní garáže.

8/ PŘIPOMÍNKY

K předložené diplomní práci nejsou skoro žádné připomínky, a těch několik již bylo uvedeno. Je škoda, že urbanistické řešení není detailněji řešeno, zvláště z hlediska dopravy. Textová a grafická analýza území je rozsáhlá a dobře vypracovaná.

9/ PROVEDENÍ DIPLOMNÍ PRÁCE

Diplomní práce je velmi dobře zpracovaná. Grafické provedení je kvalitní a přehledné. Součástí práce jsou perspektivy od ruky.

10/ HODNOCENÍ

Diplomantka si vybrala velice náročné zadání pro svou závěrečnou práci. Je vidět, že dané území dobře zná a získala o něm mnoho informací. Vybrané zadání pro diplomovou práci je spíše práce pro tým specialistů, než pro samostatného urbanistu. Přesto se domnívám, že se jí podařilo dobře zhodnotit stávající situaci Dolního Nového Města a přinést do diskuse, co s danou historickou lokalitou, několik hodnotných podnětů.

11/ ZÁVĚR

Na základě výše uvedených skutečností diplomantka odvedla velmi dobrou práci, a proto hodnotím projekt písmenem „ B“ v pětistupňové škále a doporučuji jej k obhajobě.

V Praze dne 16. června 2020

Ing. arch. Michal Gavlas

